

Riskutredning för planområde

Grenå 4, Kista, Stockholm

2024-03-15

Rev. Datum:

-

PROJEKTNAMN

Grenå 4, Kista

STATUS

Version 0.1

FASTIGHET OCH KOMMUN

Grenå 4, Stockholm

UPPDRAGSGIVARE

HSB Bostad AB

UPPDRAGSANSVARIG

Fredrik Nystedt

Telefon: 010-203 83 31

Mail: fredrik.nystedt@briab.se

HANDLÄGGARE

Catrin Eberius

Briab
The right side of risk

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Syfte och mål	3
1.2. Omfattning och avgränsningar	3
1.3. Planområdets förutsättningar	4
1.4. Regelverk och styrande dokument	4
1.5. Underlag	5
1.6. Metod	5
1.7. Kvalitetsledningssystem	6
1.8. Revideringar och egenkontroll	6
2. Inventering av verksamheter	7
2.1. Utredning av verksamheter	7
3. Analys och bedömning	9
3.1. Verksamheter	9
3.2. Transport av farligt gods	10
4. Slutsatser	11
5. Referenser	12

1. Inledning

Briab har fått i uppdrag av HSB Bostad AB att utreda den riskbild som är förknippad med planläggning inom fastigheten Grenå 4, Kista, Stockholm. Utredningen görs i enlighet med krav i plan- och bygglagen (2010:900) att vid planläggning redogöra för bebyggelsens lämplighet utifrån ett säkerhetsperspektiv.

1.1. Syfte och mål

Syftet med denna riskutredning är att redogöra för riskbilden som är förknippad med planerad användning inom planområdet och att bedöma om den planerade markanvändningen är acceptabel ur risksynpunkt. Vid behov ges förslag på säkerhetshöjande åtgärder.

Målet med utredningen är att ta fram ett underlag i pågående detaljplaneprocess.

1.2. Omfattning och avgränsningar

Riskutredning omfattar risker för människors hälsa och säkerhet som kan relateras till identifierade verksamheter. Aspekter som berörs är olycksrisker i form av bränder, explosioner och kemikalieutsläpp. Miljöeffekter eller långvariga hälsoeffekter från exempelvis buller och utsläpp till luft omfattas inte.

Den geografiska avgränsningen utgörs av aktuellt planområde med omgivning. Placering av planområdet som utgörs av fastigheten Grenå 4 redovisas i Figur 1.

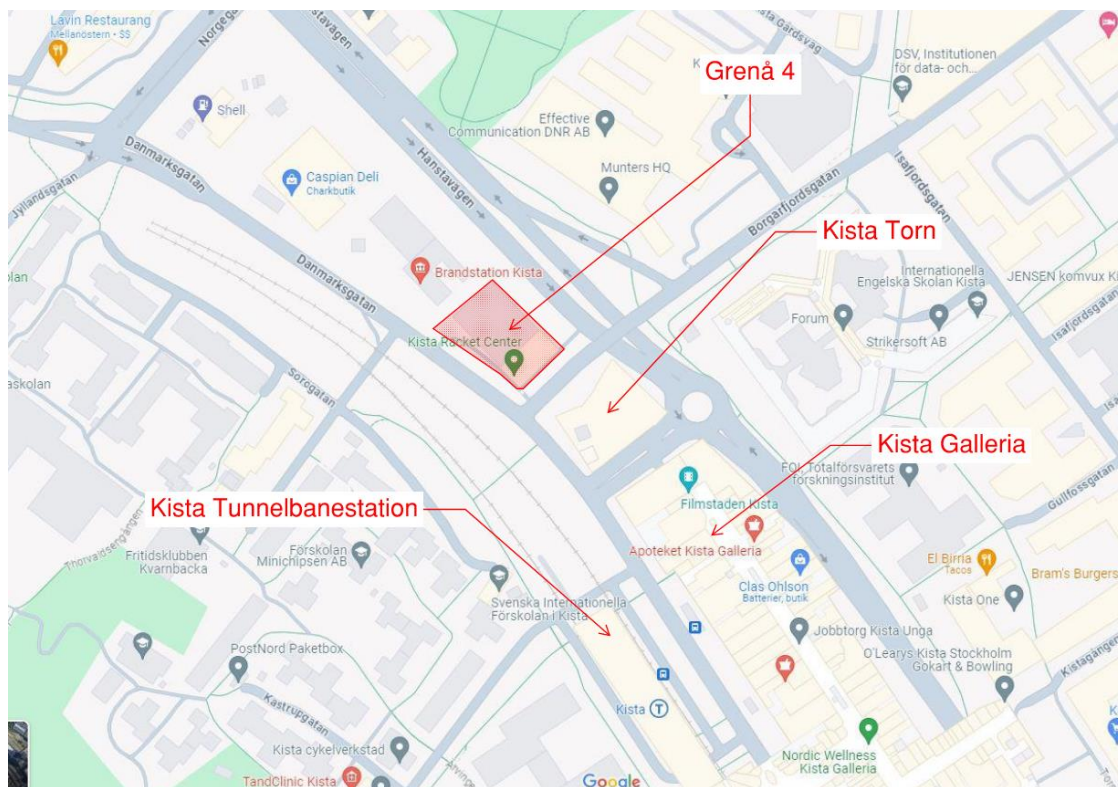

Figur 1. Placering av planområdet som utgörs av fastigheten Grenå 4, Kista. Källa: Hitta.se, redigerad av Briab.

1.3. Planområdets förutsättningar

Planområdet omfattar fastigheten Grenå 4 som är belägen i centrala Kista i Stockholm. Omkring 100-150 meter sydväst om Grenå 4 ligger Kista tunnelbanestation. Sydöst om Grenå 4 ligger Kista Torn som är ett flerbostadshus med 35 våningsplan och Kista Galleria. Fastigheten gränsar till Danmarksgatan, Borgarfjordsgatan och Hanstavägen, se Figur 2.

Fastigheten gränsar till Danmarksgatan, Borgarfjordsgatan och Hanstavägen, se Figur 2.

Figur 2. Planområdet omfattar fastigheten Grenå 4. Källa: Google.com, redigerad av Briab.

Inom fastigheten finns idag kontor och rackethall. Planen är att möjliggöra för en modern bostadsmiljö med flerbostadshus (cirka 300 lägenheter) i upp till cirka 18 våningar med andra lokaler i markplan och källarplan innefattande LLS-boende, garage och mindre lokaler.

1.4. Regelverk och styrande dokument

Nedan redovisas regelverk och styrande dokument som beaktas i samband med utredningsarbetet för exploatering av planområdet.

1.4.1. Plan- och bygglagen (2010:900)

Plan- och bygglagen (2010:900) anger att bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet. Vidare ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som ger lämpligt skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser.

1.4.2. Miljöbalken (1998:808)

I miljöbalken poängteras vikten av egenkontroll och bedömningar för att systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Miljöfarliga verksamheter kan vara tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga. Dessa verksamheter kommer att prövas av myndigheter på kommunal, regional eller nationell nivå beroende på hur miljöstörande verksamheten bedöms vara. Det finns också miljöfarlig verksamhet som varken är anmälningspliktig eller tillståndspliktig. I miljöprövningsförordning (2013:251) anges vilka verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken.

1.4.3. Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Lagring av brandfarliga och explosiva varor medför att nödvändiga åtgärder och försiktighetsmått behöver vidtas för att förhindra och begränsa konsekvenserna av olyckor. LBE kräver också att byggnader och anläggningar där brandfarliga eller explosiva varor hanteras, samt anordningar med sådana varor, ska vara inrättade på ett betryggande sätt. Det ställs också krav på att ta hänsyn till omgivningen.

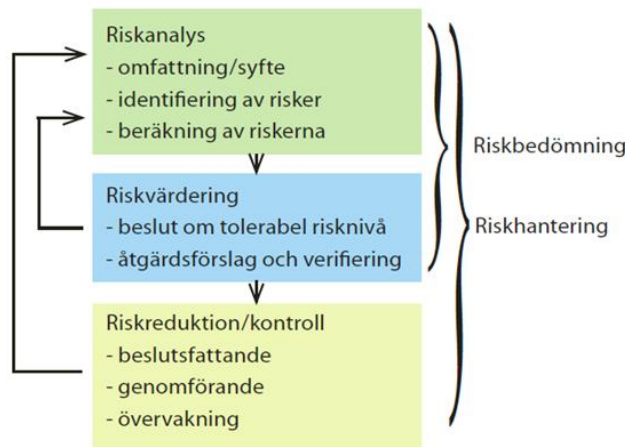
1.5. Underlag

Underlag för riskutredningen utgörs huvudsakligen av:

- Planritningar Grenå 4, upprättade av Reflex Arkitekter AB, daterade 2023-12-06.
- Gestaltning Grenå 4, upprättad av Reflex Arkitekter AB, daterad 2024-01-10.
- Information från Storstockholms brandförsvar via mail (2024-03-05) gällande verksamheter med giltiga tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor enligt LBE i närområdet för fastigheten Grenå 4.

1.6. Metod

Riskhanteringsprocessen utgör ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att kontrollera eller minska olycksrisker. Hanteringen kan delas in i tre delar: riskanalys, riskvärdering och riskreduktion. Dessa behandlar allt från identifiering av riskkällor och potentiella olyckshändelser till beslut om och genomförande av säkerhetshöjande åtgärder samt uppföljning av att besluten ger avsedd påverkan på riskbilden. Schematiskt kan processen beskrivas enligt Figur 3.

Figur 3. Metodik för riskhantering [1].

Riskinventeringen för aktuellt planområde utgår från digital inventering av närområdet och de underlag som samlats in med hjälp av räddningstjänsten. Därefter görs en sammanställning av verksamheter och huruvida det är nödvändigt att analysera dessa vidare med avseende på olycksrisker. Relevanta olycksrisker är plötsliga, oavsiktliga händelser vid hantering av farliga ämnen som kan påverka människors säkerhet. Exempel är bränder, explosioner och kemikalieutsläpp.

Konsekvensen av bränder är dels värmestrålning, dels brandrök. Värmestrålning avtar snabbt med avståndet från branden och utgör vanligen inte betydande hinder i samhällsplaneringen. Alla bränder, oavsett om de inträffar på en kemikaliehanterande verksamhet eller en livsmedelsbutik, kan ge upphov till brandrök med irriterande eller giftigt innehåll. Dock finns det vissa kemikalier som påtagligt ökar brandrökens giftighet när de förbränns. Det handlar exempelvis om kemikalier som innehåller kväve och klor vilka vid förbränning kan ge upphov till klorgas och nitroxa gaser. Både nitroxa gaser och klorgas har en kraftig giftverkan på människor och spridning kan därför ge stora konsekvenser på omgivningen, vilket behöver beaktas i samhällsplaneringen.

1.7. Kvalitetsledningssystem

Denna riskutredning omfattas av egenkontroll enligt anvisningarna i Briabs kvalitetsledningssystem, vilket är certifierat enligt ISO 9001. Egenkontrollen omfattas av en handläggarkontroll samt en kvalitetsgranskning genomförd av en särskild utsedd kvalitetskontrollant inom Briab. Vid kontrollen används en särskild checklista för att säkerställa att relevanta krav tillgodosätts. Checklistan ser olika ut beroende på typ av uppdrag och handling. Revideringar av handlingar ska normalt genomgå samma kontroll som ovan. Mindre formella ändringar som inte påverkar utformning i övrigt får ske av handläggare själv. I dessa fall ska detta framgå i handlingen.

1.8. Revideringar och egenkontroll

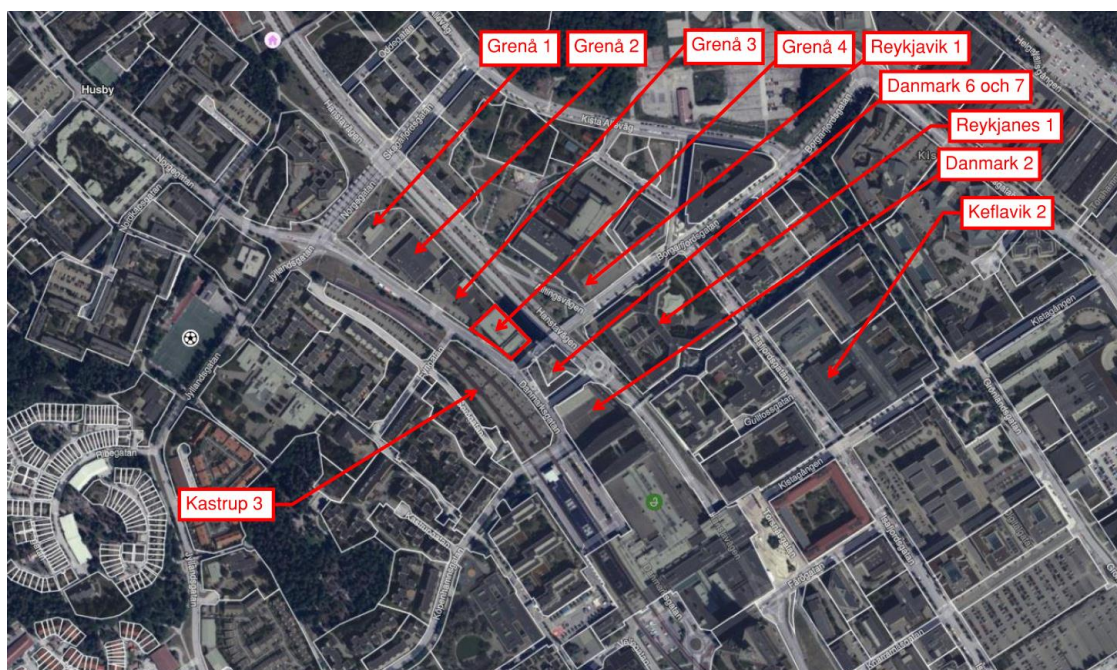
Datum och revideringsdatum samt handläggare och kvalitetsgranskare för samtliga framtagna versioner av denna handling sammanfattas i tabell nedan:

DATUM	STATUS	HANDLÄGGARE	KONTROLL
2024-03-15	Riskutredning för planområde, version 0.1	Catrin Eberius	Fredrik Nystedt

2. Inventering av verksamheter

I Figur 4 visas vilka fastigheter som utretts med avseende på verksamheter som skulle kunna medföra påverkan för planområdet.

Figur 4. Fastigheter som utretts. Bildkälla: Google.com, redigerad av Briab.

Efter genomgång av verksamheterna analyseras de för vidare för bedömning.

2.1. Utredning av verksamheter

Nedan redovisas genomgången av verksamheter inom fastigheterna markerade i Figur 4.

Grenå 1

Inom fastigheten finns en tankstation (Shell) cirka 180 meter nordväst om Grenå 4. Verksamheten har enligt Storstockholms brandförsvär tillstånd enligt LBE. Transporter till tankstationen förväntas inte passera Grenå 4. Närmaste väg från den primära transportleden för farligt gods till tankstationen är via Hanstavägen.

Inom fastigheten på Danmarksgatan 54 cirka 200 meter från Grenå 4 finns Miljöstation Kista, en mottagning för farligt avfall för privatpersoner som drivs av Stockholm vatten och avfall. På miljöstationen kan sortering och återvinning av farliga ämnen så som batterier, gasol, aerosoler, olja, färg och kemikalier ske. Verksamheten har enligt Storstockholms brandförsvär tillstånd enligt LBE.

Grenå 2

Inom fastigheten finns bilverkstäder (SFA Bil och Vianor Kista) och bildelsbutik (BDS) 100 meter nordväst om Grenå 4. Ingen av verksamheterna har enligt Storstockholms brandförsvär tillstånd enligt LBE. Verksamheterna bedöms dock kunna hantera mindre mängder brandfarlig vara med hänsyn till verksamheten som bedrivs.

Inom fastigheten cirka 120 meter nordväst om Grenå 4 finns även Carglass (utför byte av bilglas), UPS Access point (paketutlämning) och Caspian Deli (charkbutik). Carglass bedöms kunna hantera mindre mängder brandfarlig vara.

Inom fastigheten fanns tidigare en tankstation, Tanka, som nu är stängd.

Grenå 3

Brandstation Kista är placerad på fastigheten Grenå 3. Ingen farlig verksamhet bedöms finnas inom fastigheten.

Danmark 6 och Danmark 7

Kista torn är placerat inom fastigheterna Danmark 6 och 7 cirka 30 meter sydöst om Grenå 4. Kista torn är ett bostadshus som består av 35 bostadsvåningar med en höjd på 120 meter. Ingen farlig verksamhet bedöms finnas inom fastigheterna.

Danmark 2

Inom fastigheten Danmark 2 finns Kista Galleria som är placerad cirka 100 meter sydöst om Grenå 4.

Sex verksamheter inom Kista Galleria har enligt Storstockholms brandförsvär tillstånd enligt LBE. Dessa är restaurangerna Alzahra och Saravana Bhavan samt butikerna Clas Ohlson, Kicks och Rusta. Även Kista Galleria har tillstånd enligt LBE.

Reykjavik 1

Kontorshotellet Volt Kista är beläget cirka 80 meter nordväst om Grenå 4. Inom fastigheten finns kontor, gym, restauranger och motsvarande verksamheter. Ingen farlig verksamhet bedöms finnas inom fastigheten.

Reykjanes 1

Fastigheten Reykjanes 1 är belägen cirka 80 meter sydöst om Grenå 4. Inom fastigheten finns sammanbyggda byggnader som inrymmer kontorsverksamhet, skolverksamhet, restauranger och motsvarande verksamhet. Ingen farlig verksamhet bedöms finnas inom fastigheten.

Kastrup 3

Fastigheten Kastrup 3 är belägen cirka 20 meter väster om Grenå 4. Inom fastigheten finns tunnelbanespår och bilparkering. Ingen farlig verksamhet bedöms finnas inom fastigheten.

Keflavik 2

Cirka 330 meter från Grenå 4 inom fastigheten Keflavik 2 ligger "KTH Electrum" som hanterar brandfarliga varor och giftiga ämnen som används i forskningsverksamhet. Verksamheten är klassad som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § i lagen om skydd mot olyckor (LSO). Verksamheten har enligt Storstockholms brandförsvär tillstånd enligt LBE.

Inom fastigheten finns även kontor och högskoleverksamhet. På intilliggande fastighet Keflavik 1 bedrivs bland annat förskoleverksamhet.

3. Analys och bedömning

3.1. Verksamheter

I närområdet kring Grenå 4 finns verksamheter där brandfarliga och explosiva varor samt giftiga ämnen hanteras. Brandfarliga och/eller explosiva varor hanteras på tankstationen (Shell), i Kista miljöstation, i bilverkstäder, i Kista Galleria och på KTH Electrum. På KTH Electrum hanteras även giftiga ämnen.

Avstånden mellan dessa verksamheter och Grenå 4 uppgår till minst 100 meter. Enligt MSBFS 2023:2 [2] är rekommenderat skyddsavstånd mellan förvaring av brandfarlig vätska (lösa behållare eller cisterner) och byggnad som längst 100 meter.

Tankstationen (Shell) är belägen cirka 180 meter från Grenå 4 och bedöms inte påverka planområdet. Farligt gods-transporter till tankstationen utreds i avsnitt 3.2 Transport av farligt gods nedan.

Hantering av mindre mängder brandfarliga och explosiva varor sker i Kista miljöstation. Då avståndet mellan miljöstationen och Grenå 4 uppgår till cirka 200 meter bedöms verksamheten inte utgöra en ökad risk för Grenå 4.

Bilverkstäderna inom fastigheten Grenå 2 där brandfarlig vara hanteras är belägna 100 meter från Grenå 4. Hantering av brandfarlig vara i bilverkstäder brukar vara begränsad och då en befintlig byggnad (Brandstation Kista) finns mellan bilverkstäderna och Grenå 4 bedöms verksamheten inte utgöra en ökad risk för Grenå 4.

Hantering av brandfarlig och/eller explosiv vara på Kista Galleria bedöms inte påverka planerad verksamhet inom Grenå 4 med hänsyn till att Kista Galleria är en publik verksamhet. Ett flerbostadshus (Kista Torn) är placerat mellan Kista Galleria och Grenå 4 och det finns ett skyddsavstånd på cirka 100 meter finns mellan fastigheterna.

På KTH Electrum inom fastigheten Keflavik 2 hanteras och förvaras brandfarlig och/eller explosiv vara och giftiga ämnen. Verksamheten är klassad som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § i lagen om skydd mot olyckor (LSO), vilket innebär att det åligger verksamhetsutövaren att bland annat analysera verksamhetens risker och att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom för att hindra eller begränsa skador. Byggnaderna inom Keflavik 2 får enligt gällande detaljplan [3] utgöras av bland annat student- och forskarbostäder, centrumändamål och högskola. Inom fastigheten Keflavik 1, som utgör resterande del av kvarteret där Keflavik 2 är beläget, får byggnaderna enligt gällande detaljplan [4] utgöras av bland annat förskola, bostäder och kontor. Skyddsavstånd mellan Keflavik 2 och Grenå 4 uppgår till cirka 330 meter. Bebyggelsen mellan Keflavik 2 och Grenå 4 utgörs av kontorsverksamhet, restauranger, skolverksamhet och bostäder (Kista Torn). Sammantaget bedöms verksamheten inom KTH Electrum inte utgöra en risk för Grenå 4 med hänsyn till omkringliggande bebyggelse och skyddsavstånd. Farligt gods-transporter till KTH Electrum utreds i avsnitt 3.2 Transport av farligt gods nedan.

Sammanfattningsvis bedöms de verksamheter som finns i närområdet kring Grenå 4 inte utgöra en risk för planerad användning av planområdet.

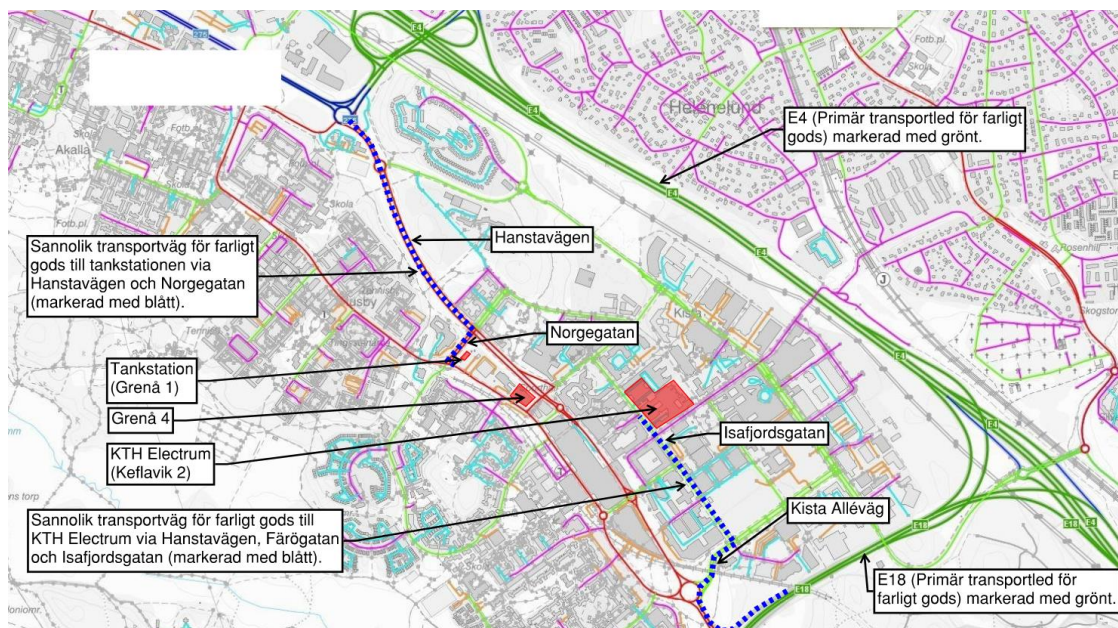
3.2. Transport av farligt gods

Transport av farligt gods förväntas ske till tankstationen (Shell) och KTH Electrum. Närmaste rekommenderad väg för farligt gods utgörs av väg E4 som är placerad cirka 900 meter öster om Grenå 4 och E18 som är placerad cirka 1 000 meter söder om Grenå 4. E4 och E18 utgör primär väg för farligt gods.

Transporter till den identifierade tankstationen (Shell) inom Grenå 1 nordväst om Grenå 4 förväntas inte passera Grenå 4. Närmsta väg från den primära transportleden för farligt gods till tankstationen är via Hanstavägen och Norgegatan, se Figur 5.

Transporter av farligt gods till och från KTH Electrum inom Keflavik 2 passerar sannolikt inte Grenå 4. Närmsta väg från den primära transportleden för farligt gods till Keflavik 2 är via Kista Alléväg och Isafjordsgatan, se Figur 5.

Sammanfattningsvis bedöms endast en mindre mängd transporter med farligt gods passera fastigheten Grenå 4 då förväntade körvägar till tankstationen och KTH Electrum inte passerar Grenå 4. Transporter av farligt gods bedöms inte utgöra en risk för planerad användning av planområdet och särskilda åtgärder som skyddsavstånd eller skydd mot brandspridning bedöms inte behöva inte vidtas.

Figur 5. Från de primära transportlederna för farligt gods (E4 och E18) bedöms den enklaste vägen till tankstationen vara via Hanstavägen och Norgegatan (blåstreckad av Briab). Till KTH Electrum bedöms den enklaste vägen vara via Kista Allé och Isafjordsgatan (blåstreckad av Briab). Källa: Nationell vägdata (NVDB), redigerad av Briab.

4. Slutsatser

Det bedöms finnas goda möjligheter för att användningen av Grenå 4 inte ska begränsas av olycksrisker från närliggande verksamheter. Utredningen visar att ingen av de identifierade riskkällorna bedöms ge upphov till en förhöjd risknivå för planområdet. Därför är det möjligt att ändra användningen till att främst omfatta bostäder.

Utredningen beaktar endast olycksrisker. Eventuellt andra störningar från exempelvis lukt, buller och utsläpp till luft har inte utretts.

Riskutredning utgör en inledande bedömning. I takt med att planarbetet fortskrider bör handlingen revideras om de förutsättningarna som handlingen baseras på avsevärt förändras.

5. Referenser

- [1] Länsstyrelserna i Skåne län, Stockholms län, Västra Götalands län, "Riskhantering i detaljplaneprocessen – Riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods," 2006.
- [2] MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *MSBFS 2023:2 hantering av brandfarliga vätskor*, 2023.
- [3] Stockholms stadsbyggnadskontor, "Detaljplan för del av fastigheten Keflavik 2 i stadsdelen Kista, Dp 2012-00313-54," 2013.
- [4] Stockholms stadsbyggnadskontor, "Detaljplan för fastigheten Keflavik 1 i stadsdelen Kista, Dp 2013-09311-54," 2015.
- [5] Boverket, "Bättre plats för arbete," 1995.